

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

ΠΡΑΞΗ: «ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΛΛΗΝΟΜΑΘΕΙΑΣ: ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ/ΕΚΜΑΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΩΣ ΞΕΝΗΣ/ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ»

Υπουργείο Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων
Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας

«Προσαρμογή υλικού για τη διδασκαλία, εκμάθηση, πιστοποίηση της ελληνικής σε άτομα με αναπηρίες»

Οδηγίες μεταγραφής σειράς
Νέα Ελληνικά για μετανάστες, παλιννοστούντες, πρόσφυγες και ξένους
«... και καλή επιτυχία» Α, Β, Γ επίπεδο
στη μέθοδο Braille

Σύνταξη:

Κατερίνα Αθανασιάδου

Δήμητρα Ζούμα

Επιμέλεια:

Χριστίνα Μητσοπούλου

Υπεύθυνοι Παραδοτέου:

Άννα Κοκκινίδου

Μαρία Δημητρακοπούλου

**(Κυριακή Σπανού, Γεωργία
Ματζουλά και Δρ. Δημήτρης
Τζιμώκας)**

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περιεχόμενα	2
1. Οδηγίες μεταγραφής	3
Πηγές	9

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΜΕΤΑΓΡΑΦΗΣ ΣΤΗ ΓΡΑΦΗ BRAILLE

ΔΕΛΟΜΕΝΑ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ-ΥΠΟΔΕΙΞΕΙΣ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΑΛΛΑΓΗ	ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ
Εξώφυλλο	Μεταγράφεται	Ως έχει	Μπορούμε να διατηρήσουμε τη στοίχιση δεξιά, εφόσον μας το επιτρέπουν οι ρυθμίσεις του Εκτυπωτή Braille.	<p>Οι ρυθμίσεις του εκτυπωτή Braille, η συνεργασία του με το μεταφραστή Braille, καθώς και το μοντέλο (Basic / Everest) ορίζουν γενικά τις επιλογές για την μεταγραφή των εγχειριδίων βλεπόντων στη γραφή Braille.</p> <p>Γενικά, προκειμένου για την εκτύπωση Braille φροντίζουμε το layout της σελίδας βλεπόντων να έχει την εξής μορφή:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Στοιχίζουμε το κείμενο αριστερά και απαλείφουμε: • γραφικά, σύμβολα, σκίαση, στήλες, πίνακες,

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

				<p>κεφαλίδες, υπογράμμιση, κουκίδες, πλάγια, έντονα και κεφαλαία γράμματα, εκτός αν πρόκειται για αρκτικόλεξα ή για τίτλους εφημερίδας.</p> <p>Στην περίπτωση αυτή παρέχουμε την πληροφορία όπως αυτή δίνεται στα άτομα με όραση.</p> <p>Η στοίχιση σε στήλες μπορεί να διατηρηθεί, όταν η προσαρμογή γίνεται από έμπειρους. Διαφορετικά το περιεχόμενό τους δίνεται σε σειρά με κόμμα, πλάγια κάθετη ή κενά διαστήματα, ώστε η πληροφορία να παρέχεται με ευδιάκριτο οπτικά τρόπο.</p>
Πρώτο Φύλλο	Μεταγράφεται	Διατηρούμε μόνο: τα ονόματα των συγγραφέων, τον Εκδοτικό Οίκο και το ISBN		<p>Κατά τη μεταγραφή ενός βιβλίου βλεπόντων σε μορφή Braille, κάνουμε επιλογή του υλικού που θα μεταγράψουμε και αυτό διότι:</p> <p>α. κάποιες από τις πληροφορίες απευθύνονται αποκλειστικά σε βλέποντες και δεν έχουν κανένα ενδιαφέρον για ένα άτομο με αναπηρία στην όραση</p>

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

				β. η εκτύπωση Braille είναι πολυέξοδη καθώς για την εκτύπωση μιας σελίδας κειμένου βλεπόντων απαιτείται 1 ½ σελίδα Braille και αυτό σε συνάρτηση πάντα με τα χαρακτηριστικά του εκτυπωτή Braille και τον τύπο χαρτιού που χρησιμοποιείται για την εκτύπωση. Ας πούμε, ο εκτυπωτής Everest εκτυπώνει σε χαρτί με τις διαστάσεις σελίδας A4 ενώ οι διαστάσεις του χαρτιού για ένα εκτυπωτή Basic είναι διαφορετικές. Κατά συνέπεια ο πολλαπλασιασμός των σελίδων αυξάνει το κόστος στην προμήθεια αναλώσιμων.
Αφιέρωση	Μεταγράφεται	Ως έχει	Η αφιέρωση των συγγραφέων δίνεται στο δεύτερο φύλλο του πρώτου τόμου Braille.	
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ/ ΠΡΟΛΟΓΙΚΟ	Μεταγράφονται	Ως έχουν	Καθένα από τα τρία αυτά μέρη μπορούν να	Απομονώνουμε μια πληροφορία που για κάποιους μαθητές μπορεί να θεωρηθεί περιττή και να τους

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

ΣΗΜΕΙΩΜΑ / ΕΙΣΑΓΩΓΗ			αποτελέσουν ένα ξεχωριστό τόμο Braille, στον οποίο μπορεί ο μαθητής, αν το επιθυμεί, να ανατρέξει.	<p>δυσκολεύει στον εντοπισμό του περιεχομένου που τους ενδιαφέρει (ας πούμε στην αρχή της πρώτης ενότητας).</p> <p>Η απτική ανάγνωση είναι πιο αργή. Περίπου 4 φορές πιο αργή από την ανάγνωση με όραση (Παπαδόπουλος, 2005). Αν μάλιστα ο μαθητής μας δεν είναι καλά εκπαιδευμένος, γρήγορα αποθαρρύνεται και εγκαταλείπει την προσπάθεια. Για αυτό φροντίζουμε να τον διευκολύνουμε στην, όσο το δυνατό ταχύτερη, εύρεση της πληροφορίας.</p>
Μέρος Α Ενότητες	Μεταγράφεται	Γενικά, το περιεχόμενο των ενοτήτων διατηρείται αυτούσιο. Κάποιες αφαιρέσεις	Οι αλλαγές που γίνονται σε αυτό το μέρος αφορούν περισσότερο την προσαρμογή του υλικού (κείμενα, ασκήσεις) έτσι ώστε να είναι αυτό	Έχουμε υπόψη ότι για τα άτομα με οπτική αναπηρία η αίσθηση που αναπληρώνει την όραση κατά την ανάγνωση είναι η αφή. Φροντίζουμε να διατάσσουμε την ύλη με τρόπο ώστε να διευκολύνεται η απτική ανάγνωση. <ul style="list-style-type: none"> • Ομαδοποιούμε τα δεδομένα των ασκήσεων, όπου αυτά δίνονται σε πίνακες, ώστε να

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

		<p>γίνονται μόνο για λόγους εξοικονόμησης πόρων (Γ' επίπεδο, Ενότητα Έκτη) ή όπου είναι άσκοπο να μεταγραφεί, διότι η πληροφορία δίνεται με άλλο τρόπο στο μαθητή με οπτική αναπηρία (Β' επίπεδο, σελ. 84).</p>	<p>προσπελάσιμο από το μαθητή με οπτική αναπηρία και να πετυχαίνεται κάθε φορά ο στόχος της διδασκαλίας.</p>	<p>υπάρχει ένα σταθερό σημείο αναφοράς για το μαθητή και να μη «χάνεται» στην προσπάθειά του να εντοπίσει την πληροφορία.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δημιουργούμε «τρικ», όπως ο διαχωρισμός των λέξεων με πλάγια κάθετη ή με παρεμβολή τριών κενών διαστημάτων ενδιάμεσα, ώστε να υπάρχει μια ικανοποιητική απόσταση ή ένα ευδιάκριτο «εμπόδιο» που να ξεχωρίζει τη μια πληροφορία από την άλλη, αφήνουμε μια ή δύο κενές σειρές για να ξεχωρίσουμε τη μια άσκηση από την άλλη, αποσιωπητικά για να ξεχωρίσουμε τις ενότητες μεταξύ τους. <p>Γενικά φροντίζουμε να δίνουμε την άνεση στο μαθητή με οπτική αναπηρία να διαβάζει απρόσκοπτα και καθαρά το κείμενο Braille.</p>
--	--	---	--	--

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

				Πολλές από τις αλλαγές αυτές (κενά διαστήματα, κενές γραμμές, αποσιωπητικά) γίνονται πάνω στο αρχείο Braille κατά την προεπισκόπηση της εκτύπωσης.
Δεύτερο Μέρος Μορφολογία - Σύνταξη - Ασκήσεις	Μεταγράφεται	Και εδώ γίνεται μια επιλογή των προτάσεων των ασκήσεων, χωρίς όμως να υποβαθμίζεται η ποιότητα της άσκησης, γενικά.	Οι αλλαγές που γίνονται σχετίζονται με την ταχύτερη λήψη των πληροφοριών, τη δημιουργία προϋποθέσεων για την καλύτερη εμπέδωση των γραμματικοσυντακτικών δομών και την ταχύτερη απόκριση στην επίλυση των ασκήσεων	<ul style="list-style-type: none"> • Δημιουργούμε απτικές διαγραμματικές παρουσιάσεις των δομών, ώστε να δίνεται μια «εικόνα» του τρόπου σχηματισμού των φαινομένων που θα διευκολύνει το μαθητή να εμπεδώσει το συγκεκριμένο φαινόμενο. • Η αρίθμηση των ασκήσεων προσαρμόζεται στην επιλογή που έχουμε κάνει - όπου έχουμε κάνει.
Παράρτημα Λύσεις των	Μεταγράφεται	Το περιεχόμενό του	Οι αλλαγές εδώ αφορούν τον ταχύτερο	Φροντίζουμε να κάνουμε απτικά ευδιάκριτες τις σωστές απαντήσεις δίνοντάς τες με κενά

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Ασκήσεων		προσαρμόζεται στην επιλογή των ασκήσεων που έχει γίνει ανά ενότητα.	και ευκρινέστερο τρόπο εντοπισμού της λύσης.	διαστήματα, αρίθμηση, πλάγιες κάθετες.
Ευρετήριο / Οπισθόφυλλο	Παραλείπεται			Για λόγους εξοικονόμησης πόρων και μείωσης του όγκου των εγχειριδίων το Ευρετήριο παραλείπεται. Κάθε τόμος Braille κλείνει με μια κενή σελίδα

Πηγές:

Παπαδόπουλος, Κ. (2005). *Τύφλωση και Ανάγνωση - Διαβάζοντας με την Αφή*, Θεσσαλονίκη: Ζήτη.

Talbot-Strettle, L. and Mladenova, A. (2003). Project “*Listen & Touch: A Basic English Course for the visually Impaired*”.

www.e-bility.gr

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Για το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, © 2014-2015

Στο πλαίσιο της Πράξης:

«ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΛΛΗΝΟΜΑΘΕΙΑΣ: ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ/ΕΚΜΑΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΩΣ ΞΕΝΗΣ/ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ»

Επιστημονικός Υπεύθυνος:

Ι. Ν. Καζάζης

Παραδοτέο: Προσαρμογή υλικού για τη διδασκαλία, εκμάθηση, πιστοποίηση της ελληνικής σε άτομα με αναπηρίες

Η ομάδα εργασίας:

Κατερίνα Αθανασιάδου, Επιστημονική συνεργάτιδα του Κ.Ε.Γ. Διδάσκουσα και Επιστημονική Υπεύθυνη στο Κ.Ε.Α.Τ. Θεσσαλονίκης. Πτυχίο Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας Α.Π.Θ. Μ.Δ.Ε. στη Διδακτική & Μεθοδολογία

Δήμητρα Ζούμα, Επιστημονική συνεργάτιδα του Κ.Ε.Γ. Διδάσκουσα στο Κ.Ε.Α.Τ. Θεσσαλονίκης Εκπαιδεύτρια στον Ελληνικό Κώδικα Braille, Πτυχίο Ιστορίας και Αρχαιολογίας Α.Π.Θ.

Υπεύθυνες Παραδοτέου: Άννα Κοκκινίδου & Μαρία Δημητρακοπούλου (Υ.Π. διετέλεσαν επίσης οι : Γεωργία Ματζουλά, Κυριακή Σπανού & Δημήτριος Τζιμώκας)